

FEUILLETON

Bonn, 18—20 Mei 1932.

Op bovenstaande dagen werd te Bonn de jaarvergadering gehouden van den Zentralverein Deutscher Zahnärzte, terwijl tegelijkertijd bijeenkwamen de Deutsche Gesellschaft für dentale Anatomie und Pathologie, de Arbeitsgemeinschaft für Parodontosen Forschung, de Deutsche Gesellschaft für zahnärztliche Orthopaedie, de Bund Deutscher Zahnärztinnen, de Reichsunterverband der beambteten Zahnärzte benevens de Vereinigung der Dozenten für Zahnheilkunde an den deutschen Universitäten.

Wanneer men dan nog weet dat er een zeer interessante wetenschappelijke en een buitengewoon uitgebreide industriele tentoonstelling was opgesteld, dan zal men begrijpen dat er op deze uitermate mooie lentedagen, in de roemruchte Universiteitsstad aan den Rijn meer te zien en te hooren viel, dan voor een mensch, met hoe goeden wil ook beziel, te verwerken was.

Men was gedwongen, van dezen rijk voorzienen disch, datgene uit te pikken wat den betroffenen persoon het meest belangrijk leek.

Het Congres dat door een zevenhonderd leden, waaronder verscheidene buitenlanders, werd bijgewoond werd geopend door den Voorzitter *Prof. Euler*, in de indrukwekkende Aula van het zoo pittoresk gelegen Universiteitsgebouw.

In zijn rede gewaagde hij van den nood der tijden, in de tandheelkunde met nog somberder vooruitzichten door het feit, dat een zoo angstwekkend groot aantal studenten de Universiteiten overstroomt, dat dit in een zeer nabije toekomst tot een débacle aanleiding zal moeten geven.

Van de vele middelen die hiertegen werden aanbevolen, meende *Prof. Euler* te moeten adviseeren tot het invoeren van een „Probe Semester,” dat hij als eenige rationeele uitweg zag uit de moeilijkheden.

Wat de sociale moeilijkheden betrof (de strijd in de fondsen)

werd — ook door de vertegenwoordigers der medische organisaties — aangedrongen op een nauwe samenwerking van Artsen en Tandartsen.

Van de wetenschappelijke bijeenkomsten mag gememoreerd worden een belangwekkende en zeer geestig op touw gezette instructie in het Bonner Instituut, waar *Prof. Kantorowicz* en *Dr. Korkhaus* voor de vele aanwezige docenten in de Orthodontie een demonstratie gaven hoe het onderwijs in dit onderdeel der tandheelkunde te Bonn geregeld is.

Een aantal studenten was mede aanwezig en ons werd inzicht gegeven, niet alleen hoe de leerstof wordt verwerkt, maar tevens hoe een responsie college plaats heeft en op welke wijze de studenten daardoor tot zelfstandig inzicht worden opgevoed.

Met name het „Seminar,” waar een liefvallige jonge dame, voor dit wel zeer selecte gehoor een uiteenzetting van haar standpunt in een orthodontisch onderwerp moest geven en daarbij door mede-studenten onder leiding van *Korkhaus* werd aangevallen, nu en dan gestoord door interrupties van meer dan ééne — professorale — zijde, was een groot succes voor dit origineel opgezette „theater” dat den docenten alle eer aandeed.

Men kan — in Bonn vertoevende — trouwens nimmer aan den prettigen indruk ontkomen, dat, hoe men persoonlijk ook moge staan tegenover sommige van de daar gehuldigde principes, de leiders hunne methodes met groote eerlijkheid en gastvrijheid den belangstellenden laten aanschouwen en de grootste propaganda voor hunne denkbeelden zoeken in het: *Come and see for yourself!*

Bij het zoeken naar een collega, kwam schrijver dezes een morgen binnenvallen in de vergadering der schooltandartsen en ofschoon dit een besloten Vereeniging was en de discussies juist tot een kookpunt bleken te zijn gestegen, werd hij allervriendelijkst tot blijven uitgenoodigd, wat — gezien de actualiteit van dit onderwerp in eigen land — gaarne werd aanvaard.

De tijdsomstandigheden, die Duitschland in het teeken van den „Abbau” doen staan, hebben ook de schooltandartsen getroffen en nu moeten er maatregelen worden beraamd om te redden wat er te redden valt.

Al heel gauw bleek, dat ondanks veeljarige ervaring, de meeningen al evenzeer verdeeld zijn als hier te lande, met name de kwestie: „Aufklärung oder keine Aufklärung”, hield de gemoederen bezig.

Kantorowicz gaf een uitvoerig exposé van zijn inzichten en merkwaardig was, dat hij te vechten had op soortgelijke wijze,

als ik hem in 1921 in Weenen had zien doen, toen hij daar voor de Weensche Artsen-vereeniging het goed recht van zijn systeem van schooltandverzorging bepleitte.

Fel en scherp sloeg hij om zich heen, ook de overigen lieten zich niet onbetuigd en de objectieve toeschouwer kon moeilijk anders doen, dan gelooven, dat als zoovaak, de waarheid, ook hier wel in het midden zal liggen en dat het nog lang niet hetzelfde is, als twee hetzelfde doen!

Grappig was echter, dezelfde tegen over elkaar staande argumenten, die ook hier te lande — in een zoo geheel ander stadium en voor een goed deel door theoretici — momenteel naar voren worden gebracht, daar met dezelfde kracht van overtuiging te hooren verdedigen en bestrijden door mannen, die zich allen reeds vele jaren practisch met dit onderwerp hebben bezig gehouden. Wie de illusie had, dat de praktijk het verschil van inzichten zou overbruggen kreeg hier „the shock of his life!”

Wanneer ik besluit met de mededeeling dat wij (Coebergh vertegenwoordigde Holland, ondergeteekende de F. D. I.) bijzonder hartelijk werden ontvangen en opgenomen en naast het tandheelkundig program genieten konden van de omgeving in haar allerfraaiste lentedos, dan is dit ook met een opwekking aan de Hollandsche collega's om een volgend maal deze bijeenkomst eens te gaan bijwonen, waar veel te zien en heel veel te leeren valt!

CH. F. L. NORD.